

Kako se je Banka Slovenije vmešala v reševanje Bojana Petana

Še pred dobrim letom in pol je centralna banka pomagala v stečaj spraviti finančni holding NFD, DZS pa branila pred upnikom NLB

PETRA SOVDAT
petra.sovdat@finance.si

Že večkrat smo naleteli na neuradne informacije, kako se Banka Slovenije vpleta v pogajanja bank upnic o reševanju samesnih dolžnikov. Na Banki Slovenije, ki jo vodi Boštjan Jazbec, so to vedno zanimali. Zdaj smo pridobili januarско korespondenco o reševanju finančno-turistično-medijskega imperija DZS Bojana Petana, ki mu bodo banke, potem ko je kršil la- ni podpisani sporazum, dale novega.

Se spomnite, ko je pred meseci vodstvu NLB prekipelo in je zahtevalo, da Petan poplača 2,4-milijonsko garancijo, ki jo je DZS leta 2009 dal hrvaškemu Digitelu? Petan, ki je bil z bankami upnicami, skupaj jih ima 18, sredi pogajanj za nov sporazum o poplačilu dolgov, ker je starega kršil, tudi garancije ni želel plačati. Svoji upnici, NLB, je nonšalantno sporočil: »Se vidimo na sodišču.«

Banka Slovenije, na pomoč!

Od konca leta se je torej NLB trudila dobiti nazaj svoja dobra dva milijona evrov. A se niso sporazumeli. Tako je finančna direktorica DZS Vanja Jeraj (do leta 2012 je bila izvršna direktorica področja komercialnega bančništva v Abanki) 13. januarja ob 10.48 NLB poslala pismo, naj NLB naredi ponudbo o odkupu terjatev NLB do DZS.

Uslužbenec NLB Peter Zelen ji je ob 11.18 odpisal: »Potencialni kupec naj posreduje ponudbo za odkup terjatve!« Jerajeva je nato ob 16.05 odpisala, da bi: »DZS svojo obveznost iz poročstva za družbo Digitel komunikacije (...) poravnala s prevzemom navedene obveznosti (...) in z denarnim poplačilom obveznosti do 10 odstotkov (odpust oziroma diskont 90 odstotkov).« In spet je dolžnik upnika stisnil v kot: ker je terjatev nezavarovana, so predlagali, naj NLB upošteva diskont, s katerimi so bile zavarovane terjatve do DZS prenesene na DUTB. DZS je bil pripravljen plačati le 10 odstotkov vrednosti terjatve, torej dobrih 200 tisočakov.

NLB odpiše: »Ponudba za NLB ni sprejemljiva!«

Jerajeva 15. januarja spet piše NLB, naj banka sama pove, kakšne pogoje bi sprejela. Odgovora NLB v korespondenci ni.

A dan pozneje, 16. januarja, ob 6.18 zjutraj, Jerajeva pošlje elektronsko sporočilo s korespondenco z NLB še na Banko Slovenije: »Obveščam vas, da se, kot je razvidno iz spodnje

komunikacije z NLB, še vedno poskušamo dogovoriti za način poplačila naših obveznosti iz poročstva za Digitel komunikacije v okviru možnosti procesa finančnega prestrukturiranja.« Nato Jerajeva zapiše tudi, da je NLB že unovčila tri menice, napovedala izvršbo in vložila pritožbo zoper izglasovano zunaj sodno poravnavo Digitela.

Še ne šest ur pozneje, ob 12.06, ji je Franci Tušek, višji svetovalec v Banki Slovenije, odgovoril: »Banka Slovenije je preučila ravnanje NLB in ugotovila, da njeno ravnanje ogroža veljaven MRA, kar pomeni, da ravna v nasprotju s cilji in izhodišči načel prestrukturiranja. V naslednjem tednu se bomo odločili, na kakšen način bomo pristopili k reševanju tega problema.«

Ali so Petanovi pri Banki Slovenije iskali potuho? Bojan Petan, ki ima sicer v pogajanjih, priznavajo upniki, »močno orožje«, lastništvo Dnevnika, se za komentar ni oglasil. Tudi Tušek se za komentar ni oglasil.

Zakajjenarobe, dase Banka Slovenije vmešava

Banka Slovenije je krovni regulator bank, od nje so odvisne tudi licence vodilnih v poslovnih bankah. S tem imajo pomemben vpliv na bančnike. Si predstavljate, da bi bančniki, po vsem, kar se je dogajalo v bankah, centralni banki rekli »ne«? Zakaj imamo uprave in nadzorne svete? Kakšen moralni hazard to prinaša? Niso smernice korporativnega upravljanja OECD - brez vmešavanja v tekoče posle uprav? »Korporativno upravljanje (...) mora biti konsistentno z načeli pravne države in jasno moralno ločiti odgovornosti med nadzornimi, regulatornimi in izvršnimi organi,« piše v kodeksu korporativnega upravljanja OECD.

Ali se je Banka Slovenije preveč vmešala v posel NLB in DZS, smo vprašali tudi na ECB, a odgovora do konca redakcije niso poslali, vendar so dejali, da posameznih primerov ne komentirajo.

Zakaj se Banka Slovenije vpleta

Da centralna banka ne sme »posegati v pogodbene odnose«, se, po odgovoru sodeč, zavedajo tudi v Banki Slovenije. »Šlo je za e-mail med dvema uslužbencema, ki sta sodelovala pri projektu prestrukturiranja. Uslužbenec Banke Slovenije je napisal mnenje, ki pa ni uradno stališče Banke Slovenije. V postopku prestrukturiranja Banka Slovenije ne more posegati v pogodbene odnose, ampak samo spremlja delovanje v okviru prostovoljno sprejetih načel. Banke

Page: 2

Reach: 51000

Country: SLOVENIA

Size: 1196 cm2

2 / 3

sproti opozarjamo, katere posamezne poteze niso v skladu s sprejetimi načeli. Korespondenca med podjetjem, ki je predmet restrukturiranja in analitika svetovalca, ki je delal na operativni ravni v Banki Slovenije v tem postopku, pa ni uradno stališče Banke Slovenije, namenjeno temu podjetju, zato je bil po ugotovitvi konkretnega ravnanja zaposleni na to opozorjen, z namenom, da se tako ravnanje v bodoče ne ponovi.« pojasnjujejo. A ne pojasnijo, kaj je Tušek sploh počel v korespondenci in zakaj je sporočal stališča, ki niso uradna.

Dodajajo pa: »Banka Slovenije je skupaj z bankami oblikovala Načela restrukturiranja in z bistvenimi elementi načel dopolnila Sklep o upravljanju tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala bank in hranilnic, kar pomeni, da mora nadzirati spoštovanje lastnih podzakonskih aktov, zato se občasno udeležuje tudi sestankov bank upnic in podjetij. Banka Slovenije samo spremlja delovanje v okviru prostovoljno sprejetih načel. Banke sproti opozarjamo, katere posamezne poteze niso v skladu s sprejetimi načeli. Tako se gradi dobra bančna praksa, ki kaže spodbudne rezultate. Do konca februarja 2015 je Banka Slovenije prejela 40 krovnih sporazumov o restrukturiranju, ki pomenijo prekštiri milijarde problematičnih terjatev in s tem bistveno stabilizacijo bančnega sistema.«

Uradno pa morajo banke Banko Slovenije obvestiti le o:

- sklenitvi dogovora o restrukturiranju podjetja, in sicer najpozneje v desetih delovnih dneh po sklenitvi,
- četrtletno poročati o realizaciji in načrtu denarnih tokov preteklega četrtletja, skupaj s pojasnilom o odmikih realiziranih denarnih tokov od predhodno načrtovanih,
- če podjetje zamuja z vračilom pomembne obveznosti po novem amortizacijskem načrtu, pripravljenem ob restrukturiranju izpostavljenosti, več kot 90 dni in banka oceni, da ponovno restrukturiranje izpostavljenosti do tega podjetja ni več smiselno.

Banka Slovenije in NFD Holding:

leta 2013 za potop

DZS je finančni holding, pa ga Banka Slovenije pomaga reševati. Ni pa enako ravnala pri vseh. Centralna banka je namreč odigrala ključno vlogo tudi pri dogovorih o obstoju NFD Holdinga, leta 2013 so v Banki Slovenije še menili, da se finančnih holdingov ne sme reševati. Zakaj ne ravnajo enako pri Petanu, niso odgovorili.

Ker NFD Holdingu ni dala soglasja za dokapitalizacijo s stvarnimi vložki (o tem so na Banki Slovenije tuhtali pol leta), je holding, ki ga je na kolena spravil Stane Valant, šel v stečaj. »Po dokapitalizaciji bi namreč sedanji lastniki obdržali le nekaj odstotkov delnic, upniki pa bi imeli v lasti več kot 90-odstotni lastniški delež. A dogovor so vseskozi blokirali centralni bankirji, ki Abanki, Banki Celje in Gorenjski banki niso dali dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v NFD Holdingu,« je decembra 2013 pisal Dnevnik. Ob premoženje je bilo ob tem tudi več kot 71.500 **malih delničarjev**, banke pa so morale zaradi tega oblikovati dodatne slabitve posojil.

DZS je finančni holding, pa ga Banka Slovenije pomaga reševati. Ni pa enako ravnala pri vseh. Zakaj ne ravnajo enako pri Petanu, niso odgovorili.

Šef NLB **Janko Medja** je moral priznati več porazov: najprej lastnega, saj v banki od leta 2009 niso ugotovili, da jim Petan ni izročil menic, nato se je Petanu moral še opravičiti, nato je dolžnika zavarovala še Banka Slovenije, zdaj pa bo moral čakati, ali bo Petan sploh kdaj plačal svoj dolg.

Banka Slovenije **Boštjana Jazbeca** bi uradno morala dobivati le obvestila o pogajanjih med bankami in upniki, a njihovi uslužbenci dolžnikom dajejo tudi »neuradna stališča«, ki jih banke razumejo kot pritisk.

Bojan Petan je za zaščito DZS uporabil vsa orožja, tudi špecanje Banki Slovenije. Svojih 150 milijonov evrov dolgov ni poplačal, še več, že v prvem letu je kršil dogovor z bankami. Zdaj jim obljublja, da bo kupnino za Marino Portorož dobil maja.

From: Tulek Franci-Franci.Tusek@bsi.si
 To: "Vanja Jeraj" <Vanja.Jeraj@dzs.si>
 Date: **16.03.2015 13:04**
 Subject: RE: POSR.: Re: poplačilo obveznosti iz poročila za Digital komunikacije / prošnja za ponudbo

Spoštovani!

Banka Slovenije je preučila ravnanje NLB-ja in ugotovila, da njeno ravnanje ogroža veljaven MIA, kar pomeni, da ravna v nasprotju s cilji in izhodišči načel prestrukturiranja. V naslednjem tednu se bomo odločili, na kakšen način bomo pristopili k reševanju tega problema.

Lep dan še naprej.

mag. Franci Tulek, FRM
BANKA SLOVENIJE
 Ljubljana
 Sistemski nadzor in regulativa
 Telefon: +386 1 47 25 344
 GSM: +386 30 643 346
 Faks: +386 1 25 15 545
 E-naslov: franci.tulek@bsi.si
 Internetni naslov: www.bsi.si

From: Vanja Jeraj [mailto:Vanja.Jeraj@dzs.si]
 Sent: Friday, January 16, 2015 6:18 AM
 To: Tulek Franci
 Subject: POSR.: Re: poplačilo obveznosti iz poročila za Digital komunikacije / prošnja za ponudbo

Spoštovani

Obveščam vas, da se, kot je razvidno iz spodnje komunikacije z NLB, še vedno poskušamo dogovoriti za način poplačila naših obveznosti iz poročila za Digital komunikacije v okviru možnosti procesa finančnega prestrukturiranja. NLB je sicer vnovčila konec leta 2014 3 menice v skupni višini eca 16t eur. Napovedala je tudi izvršbo. Vložila je tudi pritožbo na izglasovano predstajno nagodbo Digital komunikacij.

Z lepimi pozdravi Vanja Jeraj

Za: Vanja Jeraj <Vanja.Jeraj@dzs.si>
 CC: Barbara Drob <mb.drob@francie-zupan.si>; Zelen Peter <Peter.Zelen@nib.si>; Uroš Arsovsek <uro@zidov.si>
 Zadeva: Paid: Unovčevanje menic DZS

>>> "Bartoljaci" jemo **2015-01-21T13:26:57+01:00** >>>
 Spoštovana gosba Vanja Jeraj,

V zvezi z vašim dopisom z dne 23.1.2015, s katerim nam očitno nepravilno unovčujete vaših menic, vam sporočamo, da smo pri pregledu postopka in pridobene dokumentacije ugotovili, da je bilo pri unovčevanju storjena administrativna napaka, za kar se vam globoko opravičujemo.

Zaščitena denarna sredstva vam bomo vrnil na vaš poslovni račun.

Z lepimi pozdravi
 Jemaj Bartoljaci

From: Vanja Jeraj [mailto:Vanja.Jeraj@dzs.si]
 Sent: Friday, January 23, 2015 9:59 AM
 To: Zelen Peter
 Subject: POSR.: Paid: Unovčevanje menic DZS

Pozdravljeni
 V nadaljevanju vam pošiljam v vednost dopis odvešniške pisarne in vas prosim, da prenehate z unovčevanjem menic kot izhaja iz dopisa za nepravilnost.

Lep pozdrav Vanja

----- Izvirno sporočilo -----
 Del: Roger Petan

FOTOMONTAŽA: SANDI BAUMKIRCHER